

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-02-19
Besvaras senast
2025-02-26 kl. 12.00

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2024/25:807 Främjande av utvecklad svensk avfallssortering

Senast den 1 januari 2027 ska fastighetsnära insamling av förpackningsavfall (FNI) vara införd i Sverige. Den fastighetsnära insamlingen finansieras av förpackningsproducenterna inom ramen för deras producentansvar. Ersättningsnivån regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter. Till exempel ersätts insamlade plastförpackningar med ungefär 1 500 kronor per ton.

Fastighetsnära insamling kommer att öka utsorteringsgraden vilket är en förutsättning för ökad materialåtervinning. Statistik från de kommuner som redan infört systemet visar dock att huvuddelen av förpackningsavfallet tyvärr fortfarande felaktigt sorteras som blandat hushållsavfall. För att ytterligare öka sorteringsgraden behöver fastighetsnära insamling kompletteras med modern automatisk maskinell sortering. Just nu byggs flera sådana anläggningar i Sverige, till stor del finansierade via Klimatklivet. Dessa anläggningar är en förutsättning för att Sverige ska klara EU:s ambitiösa mål om ökad materialåtervinning.

Nyligen presenterade regeringen en promemoria om reformer på avfallsområdet för att öka materialåtervinningen och den cirkulära ekonomin. Där föreslås att maskinellt utsorterat förpackningsavfall, till skillnad från FNI-avfall, inte ska erhålla någon ersättning alls från producentansvarsorganisationerna. Utsorterade förpackningar ska endast få lämnas in för materialåtervinning ”kostnadsfritt”.

Förslaget innebär att samma plastförpackning får helt olika ekonomiska förutsättningar för materialåtervinning beroende på om den sorterats av hushållen via FNI eller via en modern maskinell sorteringsanläggning. Förslaget innebär också att förpackningsproducenterna gynnas kraftigt ekonomiskt av att konsumenterna felaktigt slänger förpackningar i det blandade hushållsavfallet i stället för att sortera det. Det minskar också incitamenten för att utveckla mer lättsorterade förpackningar eller att överhuvudtaget informera konsumenterna om vikten av avfallssortering. Samtidigt överväger de aktörer som nu bygger sorteringsanläggningar i Sverige att enbart sortera utländskt avfall, till exempel från Norge där ersättning ges för maskinell sortering, eller att helt enkelt elda upp det i ett kraftvärmeverk för energiåtervinning.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Romina Pourmokhtari:

Hur avser statsrådet och regeringen att främja utvecklad svensk
avfallssortering?

.....

Johan Löfstrand (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch